

**EUROOPA LIIDU
NÕUKOGU**

**Brüssel, 16. oktoober 2008
(OR. fr)**

14368/08

CONCL 4

SAATEMÄRKUSED

Saatja: Eesistujariik

Saaja: Delegatsioonid

Teema: **EUROOPA ÜLEMKOGU BRÜSSELIS
15.–16. OKTOOBER 2008**

EESISTUJARIIGI JÄRELDUSED

Delegatsioonidele edastatakse lisas Brüsselis 15.–16. oktoobril 2008 kokku tulnud Euroopa Ülemkogu eesistujariigi järeldused.

Euroopa Ülemkogu tuli 15.–16. oktoobril 2008 kokku olukorras, mida iseloomustab rahvusvaheline majandus- ja finantskriis. Euroopa Ülemkogu väljendas oma otsusekindlust tegutseda ühiselt ja laiahaardeliselt, et kaitsta nii Euroopa finantssüsteemi kui hoiustajaid. Euroopa Ülemkogu kinnitas veel kord eesmärgi jõuda enne aasta lõppu üldisele kokkuleppele energeetika ja kliimamuutuste paketi. Ülemkogu leppis kokku tõhustada tööd energiavarustuse kindluse valdkonnas. Ülemkogu võttis vastu Euroopa sisserände- ja varjupaigapakti. Välispoliitikaga seoses arutas ülemkogu 8. septembri kokkuleppe rakendamist Venemaa poolt, olukorda Gruusias ja ELi suhteid oma idanaabritega. Euroopa Ülemkogu kuulas ära Iirimaa peaministri analüüsi seoses Iirimaa Lissaboni lepingu üle toimunud referendumi ja tuleb selle küsimuse juurde tagasi detsembris. Euroopa Ülemkogu kinnitas ELi tulevikku käsitleva analüüsirühma koosseisu.

o
o o

Euroopa Ülemkogu kohtumisele eelnes Euroopa Parlamendi presidendi Hans-Gert Pötteringi ettekanne, millele järgnes arvamuste vahetamine.

o
o o

MAJANDUS- JA FINANTSOLUKORD

1. Finantskriisiga seoses kinnitab Euroopa Ülemkogu oma otsusekindlust tegutseda kooskõlastatult ja igakülselt selleks, et taastada finantssüsteemi tõrgeteta toimimine, tagada majanduse tavapärane ja tõhus rahastamine ning naasta majanduskasvu ja tööhõive juurde.
2. Euroopa Ülemkogu tervitab meetmeid, mida Euroopa Keskpank ja asjaomased riikide keskpangad on alates finantskriisi algusest võtnud, ning nende head koordineerimist partnerriikide keskpankadega. Kõik ametiasutused tagavad finantssüsteemi likviidsuse, et säilitada usaldus ja stabiilsus.

3. Euroopa Ülemkogu tervitab euroala riikide 12. oktoobri ühist tegevuskava ja kiidab heaks selle põhimõtted.¹ Ülemkogu tervitab samuti nii euroalasse kuuluvate kui ka mittekuuluvate liikmesriikide poolt tegevuskava põhimõtete ja asutamislepinguga kooskõlas võetud meetmeid. Jätkuvalt kohaldatakse komisjoni poolt juba kinnitatud riiklikke meetmeid. Euroopa Ülemkogu kutsub liikmesriike üles tagama, et nende edaspidi võetavad riiklikud meetmed järgivad samuti kõnealuseid põhimõtteid, ja võtma arvesse nende meetmete võimalikku mõju teistele liikmesriikidele.
4. Euroopa Ülemkogu kinnitab veel kord oma otsusekindlust võtta igal juhul vajalikud meetmed finantssüsteemi stabiilsuse säilitamiseks, oluliste finantsinstitutsioonide toetamiseks, pankrottide vältimiseks ja hoiustajate hoiuste kaitse tagamiseks. Kõnealuste meetmete eesmärk on tagada, eelkõige koostöös keskpankade ja järelevalveasutustega, finantsinstitutsioonide piisav likviidsus, hõlbustada nende finantseerimist ja pakkuda neile kapitalivahendeid, et nad jätkaksid majanduse tavapärast rahastamist. Euroopa Ülemkogu leiab, et raskustes olevatele finantsinstitutsioonidele mõeldud toetusmeetmetega peaksid kaasnema sellised meetmed, mis võimaldavad tagada maksumaksjate kaitse, juhtide ja aktsionäride vastutuse ning teiste turul osalejate õigustatud huvide kaitse.
5. Praeguses erandlikus olukorras peab Euroopa eeskirjade kohaldamine olema jätkuvalt kooskõlas kiire ja paindliku tegutsemise nõuetega. Euroopa Ülemkogu toetab komisjoni poolt sellest lähtuvalt konkurentsieeskirjade, eelkõige riigiabi eeskirjade rakendamist, kohaldades samal ajal jätkuvalt ühtse turu ja riigiabi eeskirjade põhimõtteid.

¹ Dok 14239/08.

6. Selleks et kriisiolukorras kiiresti ja tõhusalt tegutseda, luuakse mitteametlik hoiatamise, teabe vahetamise ja hindamise mehhanism (finantskriisi üksus). See mehhanism koondab eesistujariigi, komisjoni presidendi, Euroopa Keskpanga presidendi (koos teiste Euroopa keskpankadega), eurorühma eesistuja ja liikmesriikide valitsuste esindajad. See põhineb olemasolevatel haldusstruktuuridel, iga kriisi sattunud liikmesriik võib selle igal ajal aktiveerida ning see tagab teabe viivitamata ja konfidentsiaalse edastamise institutsioonidele ja kõikidele liikmesriikidele. Mehhanism võimaldab samuti tagada võetud ja võetavate meetmete hea kooskõlastamise. Euroopa Ülemkogu kutsub nõukogu üles viima võimalikult kiiresti lõpule töö finantskriisi üksuse loomise ja toimimise korraga.
7. Finants- ja pangandussüsteemi usalduse ning hoiustajate ja investorite huvide kindlustamine eeldab samuti seda, et finantsinstitutsioonid rakendavad rangelt nende kohustuste ja riskide läbipaistvust käsitlevaid soovitusi.
8. Euroopa Ülemkogu rõhutab vajadust tugevdada järelevalvet Euroopa finantssektori, eelkõige rahvusvaheliste kontsernide üle ja rakendada viivitamatult majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu teekaart, eesmärgiga parandada järelevalve koordineerimist Euroopa tasandil. Euroopa Ülemkogu tervitab sellega seoses kõrgetasemelise töörühma loomist komisjoni poolt. Esmajärjekorras kutsub Euroopa Ülemkogu siseriiklikke järelevalveasutusi kohtuma vähemalt kord kuus, et vahetada teavet.

Euroopa Ülemkogu toetab stabiilsuse valdkonna eeskirjade tugevdamisel, sealhulgas pankade omavahenditele esitatavaid nõudeid käsitleva direktiiviga käimasoleva töö hoogustamist.

Lisaks kutsub Euroopa Ülemkogu kiiresti läbi vaatama komisjoni poolt peatselt esitatava õigusakti ettepaneku, millega tugevdatakse krediidireitingu agentuuride suhtes kohaldatavaid eeskirju ja nende üle Euroopa tasandil teostatavat järelevalvet. Ülemkogu kutsub üles tegema kiiresti hoiuste turvalisust käsitlevate Euroopa eeskirjade edasiarendamisega seotud otsuseid, et tagada hoiustajate kaitse. Euroopa Ülemkogu tervitab vastu võetud otsust, mis käsitleb finantsinstitutsioonide suhtes kohaldatavaid raamatupidamisstandardeid ja nende tõlgendamist.

Lisaks sellele kutsub Euroopa Ülemkogu üles analüüsima koostöös rahvusvaheliste partneritega üldisemalt raamatupidamisarvestuses õiglase väärtuse ja turuhinna kasutamise mõjusid finantsinstitutsioonidele ja turule, sealhulgas nende protsüklilisi mõjusid.

9. Selleks et kriisist õppida ja taastada üldsuse usaldus, kutsub Euroopa Ülemkogu tungivalt üles suurendama kõigi finantssüsteemi osalejate, eelkõige pangandussektori vastutust. Ülemkogu rõhutab, et ettevõtete juhtide tegelikud töötulemused peavad kajastuma nende töötasus, sealhulgas lahkumishüvitistes (nn kuldne käepigistus), mis peaksid vastama nende tegelikule panusele äriühingu edukusse. Samamoodi on vaja tagada, et aktsiaoptsioonist saadav tulu või töötasude süsteem, eelkõige finantssektoris, ei tooks kaasa liigsete riskide võtmist ega äärmuslikku keskendumist lühiajalistele eesmärkidele. Euroopa Ülemkogu kutsub liikmesriike üles töötama kõnealuste põhimõtete kohaldamise nimel ja palub nõukogul esitada enne aasta lõppu aruande tehtud otsuste kohta.

10. Väljaspool finantssektorit rõhutab Euroopa Ülemkogu oma otsusekindlust võtta vajalikud meetmed majanduskasvu ja tööhõive toetamiseks. Ülemkogu kutsub komisjoni üles koostama aasta lõpuks kohandatud ettepanekud, eelkõige Euroopa tööstussektori rahvusvahelise konkurentsivõime säilitamiseks. Euroopa Ülemkogu rõhutab, et Euroopa majanduskasvu taastumisele ja tööhõive olukorra paranemisele kaasa aitamiseks on struktuurireformide jätkamine tähtsam kui kunagi varem. Majandustegevuse toetamiseks tuleb ette näha piisav rahastamine. Euroopa Ülemkogu tervitab Euroopa Investeeringispanga otsust eraldada 30 miljardit eurot Euroopa väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate toetuseks ja tema otsusekindlust tugevdada oma suutlikkust osaleda infrastruktuuriprojektides. Ülemkogu kutsub Euroopa Investeeringispanka üles kandma väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate rahastamisel senisest suurema osa riskist.
11. Eelarvepoliitikad peavad olema jätkuvalt kooskõlas muudetud stabiilsuse ja kasvu paktiga, mille kohaldamine peaks pakti eeskirjade kohaselt kajastama samuti praeguseid erandlikke asjaolusid.
12. Euroopa Liit peab tegema koostöös oma rahvusvaheliste partneritega tööd tegeliku ja ulatusliku rahvusvahelise finantssüsteemi reformiga, mille aluseks on läbipaistvuse, pankade usaldusväärsuse, vastutuse, usaldatavuse ja ülemaailmse reguleerimise põhimõtted. Eesmärk on teha kiiresti otsuseid läbipaistvuse, ülemaailmsete reguleerivate standardite, piiriülese järelevalve ja kriisijuhtimise kohta, ennetada huvide konflikte ja luua varajase hoiatamise süsteem, et saavutada hoiustajate ja investorite usaldus kõikides riikides. Liit teeb koostöös oma peamiste partnerite ja asjaomaste rahvusvaheliste finantsinstitutsioonidega kiiresti asjakohased algatused. Need algatused valmistatakse ELis põhjalikult ette.
13. Euroopa Ülemkogu väljendab oma solidaarsust jõupingutustega, mida on teinud Island, kes on tihedalt integreeritud ELi ühtsesse turgu Euroopa Majanduspiirkonna lepingu kaudu ja kes vajab rahvusvahelise üldsuse toetust. Ülemkogu ootab, et Island täidaks oma rahvusvahelisi kohustusi.

14. Euroopa Ülemkogu võttis teadmiseks eesistujariigi poolt koostöös komisjoniga koostatud aruande naftahindade kõikumise kohta. Ülemkogu kutsub nõukogu üles jätkama selles küsimuses kiiresti tööd ning kutsub komisjoni viivitamatult üles võtma eelkõige koos Euroopa Investeerimispankaga vajalikud meetmed, et edendada kaubanduslike naftavarude läbipaistvust ja energiatõhusust.

LISSABONI LEPING

15. Euroopa Ülemkogu, meenutades oma 2008. aasta juuni järeldusi, võttis teadmiseks Iirimaa peaministri Brian Coweni analüüsi seoses Iirimaa Lissaboni lepingu üle toimunud referendumi tulemustega. Iirimaa valitsus jätkab konsultatsioone, eesmärgiga aidata leida olukorrale lahendus. Euroopa Ülemkogu leppis sellest tulenevalt kokku, et seda küsimust arutatakse uuesti 2008. aasta detsembri kohtumisel, et määrata kindlaks lahenduse põhijooned ja ühine tegutsemisviis.

ENERGEETIKA JA KLIIMAMUUTUSED

16. Euroopa Ülemkogu kinnitab oma otsustavust pidada kinni 2007. aasta märtsis ja 2008. aasta märtsis kokku lepitud ambitsioonikatest kohustustest kliima- ja energiapoliitika valdkonnas. Sellega seoses palub ülemkogu eesistujariigil ja komisjonil hoogustada lähinädalatel tööd eesmärgiga võimaldada Euroopa Ülemkogul teha 2008. aasta detsembris otsused lahenduste kohta, mis käsitlevad rakendamisega seotud väljakutseid, millega peavad tegelema kõik Euroopa majandussektorid ja kõik liikmesriigid, võttes arvesse nende konkreetset olukorda ning tagades nõuetekohaselt kindlaks tehtud rahuldava kulutasuvuse.

ENERGIAVARUSTUSE KINDLUS

17. Energiavarustuse kindlus on Euroopa Liidu üheks prioriteediks. Selle saavutamiseks on vajalik kõigi liikmesriikide vastutus ja solidaarsus. Sel eesmärgil ja võttes arvesse eesistujariigi aruannet¹, otsustab Euroopa Ülemkogu tõhustada käimasolevat tööd, kehtestades järgmised suunised ja kutsudes komisjoni üles esitama vajaduse korral ettepanekud ja algatused, et:

- a) viia enne käesoleva parlamendikoosseisu mandaadi lõppemist lõpule töö elektrienergia ja gaasi siseturgu käsitleva õigusaktide paketiga;
- b) kiirendada Euroopa energiatõhususe tegevuskava ja energiatehnoloogia strateegilise kava rakendamist;
- c) jätkata otsusekindlalt energiaallikate mitmekesistamist, millele energia- ja kliimapaketi meetmed aitavad otseselt kaasa;
- d) edendada turu paremat toimimist, eelkõige voogude ja varude suurema läbipaistvuse ning pikaajalisi vajadusi ja ressursse käsitleva teabevahetuse kaudu;
- e) töötada välja kriisimehhanismid, mis võimaldavad reageerida ajutisele varustamise katkemisele;
- f) tugevdada ja täiustada elutähtsaid infrastruktuure, eelkõige üleeuroopalisi energiatranspordi võrke ja veeldatud maagaasi terminale; erilist tähelepanu pööratakse võrkudevahelistele ühendustele ja kõige enam isoleeritud Euroopa riikide ühendamisele, Euroopa võrkude ühendusele varustusinfrastruktuuridega ja vajadusele mitmekesistada nii allikaid kui ka marsruute. Euroopa Ülemkogu toetab komisjoni algatust koostada tegevuskava võrkude kiiremaks ühendamiseks Läänemere piirkonnas. Selleks koostatakse enne aasta lõppu töögraafik;

¹ Dok 14090/08.

- g) arendada varustuse stabiilsuse ning energiaallikate ja tarnemarsruutide mitmekesistamise eesmärgil energeetika valdkonnas liidu suhteid tootja- ja transiidiriikidega. Sellega seoses tervitab Euroopa Ülemkogu mitmete liikmesriikide algatusi energiavarustuse kindluse valdkonnas, eelkõige Kaspia mere piirkonna riikide ja transiidiriikidega toimuvat kohtumist, mille eesistujariik Tšehhi Vabariik korraldab 2009. aasta kevadel.

18. Euroopa Ülemkogu tuleb selle küsimuse juurde tagasi 2009. aasta märtsis toimuval kohtumisel, et teha kokkuvõtte tööde käigust, pidades samuti silmas komisjoni järgmist strateegilist energiaülevaadet, ja võtta vastu vajalikud otsused.

EUROOPA SISSEÄNDE- JA VARJUPAIGAPAKT

19. Euroopa Ülemkogu võttis vastu Euroopa sisseände- ja varjupaigapakti¹, milles väljendatakse Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide pühendumust eesmärgile viia rändega seotud väljakutsete ja võimaluste kontekstis ellu õiglast, tõhusat ja järjekindlat poliitikat. Pakt on nüüdsest liidu ja selle liikmesriikide jaoks aluseks ühisele sisseände- ja varjupaigapoliitikale, mille puhul juhindatakse liikmesriikide vahelise solidaarsuse vaimust ja koostööst kolmandate riikidega. Kõnealune ühine poliitika peab põhinema rändevoogude tõhusal juhtimisel, pidades silmas mitte üksnes sihtriigi, vaid ka päritoluriigi ja sisseändaja enda huvisid.
20. Paktis esitatud aluspõhimõtetele tuginedes võetakse rida meetmeid, mis tuleb nii Euroopa kui siseriiklikul tasandil viivitamata rakendada. Lisaks sellele on need põhimõtted samuti aluseks tulevasele Euroopa Liidu tööprogrammile, mille kohta komisjon teeb ettepaneku 2009. aasta mais, pidades silmas sellega seotud töö lõpuleviimist Rootsi eesistumise ajal. Pakti rakendamise üle toimub alates 2010. aasta juuni Euroopa Ülemkogu kohtumisest iga-aastane arutelu.

¹ Dok 13440/08.

1. SEPTEMBRI 2008. AASTA EUROOPA ÜLEMKOGU KOHTUMISE JÄRELMEETMED

21. Euroopa Ülemkogu märgib rahuloluga Vene vägede väljaviimist Lõuna-Osseetiat ja Abhaasiat ümbritsevast tsoonist kui täiendavat olulist sammu 12. augusti ja 8. septembri kokkuleppe rakendamisel ning kõnealustes kokkulepetes ettenähtud rahvusvaheliste kõneluste alustamist Genfis. Euroopa Ülemkogu palub komisjonil ja nõukogul jätkata ELi ja Venemaa suhete täielikku ja põhjalikku hindamist, pidades silmas 14. novembriks kavandatud järgmist tippkohtumist Nice'is. Seda võetakse arvesse Venemaaga uue partnerluslepingu üle peetavate läbirääkimiste jätkumisel.
22. Euroopa Liit on täis otsustavust jätkata, eelkõige oma naabruspoliitika kaudu, oma idanaabrite toetamist nende jõupingutustes majandusreformide ja demokratiseerimisprotsessi läbiviimisel. Euroopa Ülemkogu rõhutab sellega seoses Pariisis toimunud ELi-Ukraina tippkohtumise tähtsust ja kutsub üles tugevdama kooskõlas nõukogu 13. oktoobri järel dustega liidu ning Moldaavia Vabariigi ja Gruusia vahelisi suhteid. Ülemkogu teeb nõukogule ülesandeks viia läbi esialgne analüüs tulevast Euroopa Liidu idapartnerlust käsitlevate ettepanekute kohta, mille komisjon kavatseb esitada novembris.

ANALÜÜSIRÜHM

23. Euroopa Ülemkogu kiitis heaks analüüsirühma esimehe ja kahe aseesimehe ettepaneku rühma koosseisu kohta, mis on esitatud käesolevate järel duste lisas. Rühm alustab oma tööd võimalikult kiiresti ja viib oma analüüsi läbi kooskõlas 2007. aasta detsembris toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel vastuvõetud volitustega. Nõukogu peasekretariaat pakub rühmale materiaalist ja logistilist tuge.

Analüüsirühma koosseis

Esimees

Felipe González Márquez

Aseesimehed

Vaira Viķe-Freiberga

Jorma Ollila

Liikmed

Lykke Friis

Rem Koolhaas

Richard Lambert

Mario Monti

Rainer Münz

Kalypso Nicolaïdis

Nicole Notat

Wolfgang Schuster

Lech Walesa

Euroopa Ülemkogule esitatud dokumentide nimekiri

- Euroopa sisserände- ja varjupaigapakt (dok 13440/08, heaks kiidetud justiits- ja siseküsimuste nõukogu poolt 25. septembril ja vastu võetud Euroopa Ülemkogu kohtumisel)

o

o o

- Avaldus euroala riikide ühise Euroopa tegevuskava kohta (dok 14239/08)
- Eesistujariigi suunised energia- ja kliimapaketiga seotud töö jätkamiseks (dok 14240/08 + REV 1 (cs) + REV 2 (en, de, da, sv, lt, mt, pl, sk, sl))
- Eesistujariigi aruanne energiavarustuse kindluse kohta (dok 14090/08)
- Eesistujariigi aruanne naftahindade kõikumise kohta (dok 13266/2/08 REV 2)
